Nr. 44.

EESTI SPORDILEHT

Hind 15 marka.

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. ⊙ Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VI. aastakäik. Neljapäeval, 5. novembril 1925. a. VI. aastakäik.

Sõjavägede Ülemjuhatuse Raamatukogu № .....

Nahkkuulimeeste ônnerikkam hooaeg.

Kahe pommiga Baltiriikide meistriks.

Üldiselt suurelt aktiivne bilanss.

Vanasõna ütleb, et pill tulla pika ilu järele. Meie jalgpallimeestel tuli aga viimaks pika pilli järele ilu. Kui ei jõutud enam küllalt nutta ega jalgpallimehi sarjata, pöördus viimaks meie jalgpallis. Polnudki vaja suuri imetegusid korda saata ega mägesid kõigutada, aitas ainult õnnejumala naeratusest, et vastaste võitmatuse õudu sulatada ja oma selgroogu sirgeks ajada. Mäng ikka mis mäng, tarvis oli ainult veidi „vedamist", ja asjal kohe hoopis teine ilme.

Millest see õnneseeme meil tänavu õige idanema hakkas, on praegu veel raske seletada. Ühed oletavad, et selle olla kaasa toonud Tuurani mees Nagy Ferenc, teised jälle, et Pihlaka edurivisse mahutamine olla sellele hoogu annud. Olgu kuidas on, selle üle võib vaielda kellel lusti on, ühte peab aga kohe kinnitama — hõissa, poisid, õnne on meil tänavu olnud. Viimaks on ka jalgpallimeestel püha saabunud!

On kerge suust välja puristada — Eesti on tänavu Balti riikide meister jalgpallis, kuid kaunis raske on niisugust tiitlit välja kangutada, kui niisugused kõvad kivid, kui Poola ja Soome, tee peale on ette sattunud. On raske võtta jõuga, ka nõuga ei saa suuremat peale hakata — on igatpidi lihvitud angerjad, lipsavad ikka sõrmede vahelt välja. Siiski on neist üle saadud, olid küll palavad olemised, kuid seda mõnusam on nüüd nende poole tagasi vaadata...

Hooaeg algas siiski allegretto. Treener Nagy poolt kasvatatavatele purihammastele pakuti esimese katsekäkina kõigiti jõukohane ja paras suutäis — Leedu. Kuigi oldi harjunud läinudaastaste mõruduste järele ettevaatlik olema ja ka Eesti Spordileht meeste teeleminekul manitses neid ärdail sõnul, lootis igamees ometigi endamisi tugevat võitu. Telegrammi 1 : 0 saabudes venis mõnegi mehe nägu pikale ja kaduv tusk püüdis vägisi jälle peale tulla. Vast linnavõistluse Kaunas-Tallinn 1 : 4 pani footballomaanide vere rõõmsamalt kihama. Kui tuli maavõistlus Soomega, oli igamees juba ette kindel meie võidu peale ja see ei jäänudki tulemata. Tempo läks crescendo ja ei puudunud palju, et isegi Viini pallivirtuoosidel oleks kael käänatud. Mehed kirusid esmalt üllatusest põrutatuna rängalt, kuid hakkasid pärast meid tasahiljukesi kiitma. Märkisid, et kui neil ei oleks väravas olnud Soome väravavahti, kes eestlaste kriukadega tuttav, oleks tulnud kontinendi kuulsustel kaotusega koju poole kõmpida.

Kuid siis tuli re-

(Järg 2. leheküljel).

Hooaeg piltides: 1. Austerlased on segadusse sa ttunud meie tugeval pealetungil — Tandler lööb Kochi eest peaga palli ära, kuna ka Pihlak selle vastu huvi tunneb. 2. Arnold Pihlak, rahvusmeeskonna suurem väravakütt. 3. Ellmann oot ab isukalt palli, kuid Jürgens tõmbab sellest kriipsu läbi. 4. Äge oleng Vitautise tammikus. 5. Poola panid on õige ettevaatlikuks läinud — seisavad aupaklikult kõik reas oma värava ees ja vaatavad, mis sünnib.

Jalgpallihooaja kokkuvõte.

(1. lehekülje järg.)

signatsioon. Kas olid meie instrumendid juba liiga kõrgelt hääldatud ja pilk juba pilvedesse juhitud, kuid Lätiga pidime peaaegu porri prahvatama. Siis vedas juba õnn meid välja. Õnn ei seisnud küll selles, et matshi auväärt ametimees Jozsa juhtis, vaid üldse sarnase olukorra tekkimises, et lätlased oma moraalse üleoleku kaotasid oma temperamendi ülemäärase käärimise tõttu ja kaardid meile kätte andsid. Kuigi sarnaselt saavutatud viik suurem asi ei olnud, ei saa ometigi märkimata jätta meie nahkkuulimeeste õnne sellegi puhul. Palju halvemaid võite on tulnud neil küllalt oma vastastele pakkuda.

Poola vastu mängides tuli õnn veel suuremal määral maksvusele. Õieti kaotas isegi Eesti maavõistluse Poolale 0 : 3, kuna matsh, mis läks Väike-Poola — Tallinna sildi all, oli ette nähtud maavõistlusena ja see vast pool tundi enne võistluse algust muudeti niisuguseks. Teisel päeval suutsid meie mehed juba viigi välja pigistada.

Peab suurt õnnelikkust konstateerima maavõistluste lähema statistikagi puhul. Viiel maavõistlusel (Austriaga hulka arvatult) on meie poolt löödud kuuest väravast tervelt neli penaltyt. See väljendab küll ühest küljest meie edurivi ebaõnnestumist, kuid teisalt suuremat õnnelikkust sarnastegi olukordade leidumisel ja löökide sissetoimetamisel, mis tavaliselt meiega mitte juhus ei ole olnud. Saatuslik oli eelmisel aastal kahekordse penalty ebaõnnestumine mängus Ameerika vastu. Ja olukorras, kus penaltyd vast oleksid võinud meil tänavu ebaõnnestuda, vähemalt üks (Lätiga), jäi vaba tee nende sisseveeretamiseks. See märgib kõik, et edu kõrval, mida meie jalgpallimeestel on kahtlemata olnud, ka õnnel oma kaaluv jõud ei puudu, isegi eestkätt nimetamisväärt on, nagu meie seda pealkirjas tegime.

Meie tänavune jalgpallihooaeg käis rahvusmeeskonna tähe all, kuna üksikmeeskondade konkurents huvi piirkonnast kippus välja jääma ja esivõistlusteks ka täielikult rauges. Selles suhtes oleks hooaeg õige vaikselt möödunud, kui Kalevi meeskond mitte igavust tundes ei oleks tagant üles raiuma hakanud ja lainetust ei oleks sünnitanud. See oli ka suurimaks seltsidevaheliseks sensatsiooniks. Esivõistlused möödusid pianissimo, milles tagasihoidlikult ei või noorte edu märkimata jätta.

Kuna maavõistluste kaks tegelikku pommi (maha arvatud penaltyd) küllalt reljeefselt meie rahvusmeeskonna mänguvõimet ei lase välja paista, annab sellele linnavõistluste nimestik meeldiva lisanduse. Räägime siis nüüd juba maa- ja linnavõistlustest üheskoos. Neid on rahvusmeeskond pidanud kokku 10:

Eesti — Leedu	1 : 0	(1 : 0),
Tallinn — Kaunas	4 : 1	(0 : 0),
Eesti — Soome	2 : 0	(2 : 0),
Eesti — Austria	1 : 2	(0 : 0),
Eesti — Läti	2 : 2	(0 : 2),
Tallinn — Riia	3 : 2	(2 : 1),
Eesti — Poola	0 : 0	(0 : 0),
Tallinn — V.-Poola	0 : 3	(0 : 2),
Tallinn — Kaunas	6 : 0	(6 : 0),
Tallinn — Kaunas	9 : 0	(3 : 0).

Väravate vahekord on üldiselt rahvusmeeskonna kasuks 28 : 10. Ka ilma väravarohkete Tallin — Kaunase võitlusteta oleks ta seda 13 : 10.

Viimaseid Tallinn — Kaunase matshe arvesse võtmata oli parim tänavune väravakütt Pihlak 7 väravaga. Temale järgneb Ellmann 3, Üpraus 2 ja Paal 1 väravaga. Leedulaste sauna ka arvestades, tuleb vist meie rahvusmeeskonna tüse väravavaht Tipner ka imelikul kombel üheks suuremaks rahvusmeeskonna väravakütiks lugeda.

Seltsid pidasid välisvõistlusi läinud hooajal vähe. Ainult kord lugesid Sport ja Kalev oma kohuseks Leedus ja Lätis käia. TJK sai hakkama kahe sõiduga, kuna Sport ka korra Soome lipsas.

Esimesena sõitis TJK kevadel Riiga ja sai RFK-lt kaotuse 1:3 (1:1). Siis tegi Kalev oma ringreisi. Riias suutis ta IKS'i võita 2:0 (1:0) ja Hakoahiga viigi 1:1 (1:1) mängida. Kaunases oli saavutus LFLS'i vastu 3:2 (1:2) ja Kovasi vastu 1:0 (1:0).

Kõige heledamad välissõidud on Spordil. Märkida on toredusviiki Soome rahvusmeeskonna vastu Helsingis 2:2 (0:1) enne selle sõitu Norra.

Viiburis sai küll Sport vähepakkuvalt Sudetilt 0:1 (0:0) lüüa. Peale seda järgneb Spordi sõit Lätti-Leetu. Riias teeb ta kena partiii RFK-ga 1:1 (1:1) ja võidab Kaunases puhtalt KSK 4:1 (1:1) ja Kovasi 3:0 (2:0).

Ainult Kiffeniga ei olnud Spordil Tallinnas õnne. Nõrk Soome meeskond võitis teda esmakordselt 2:1 ja kaotas revanshil 1:2. TJK-t lõi Kiffen 2:0.

TJK sügisene sõit annab tagajärgedeks Kaunases Makkabi vastu 4:1 ja LFLS-ga 0:0. RFK-le kaotab TJK Riias 0:1.

Kui nüüd veel eeltoodule lisada RFK kevadine külaskäik Tallinna, kus ta Sporti võidab 2:1 (1:0) ja Kalevile kaotab 0:1 (0:0) ning Riia Hakoahi saun Kalevipojalt 0:6 (0:2) ja selle lohutusvõit Tallinna Makkabi üle 4:1 (3:1), lisaks veel Riia Kaiservaldi viik TJK-ga 1:1, on tänavune meie rahvusvaheliste jalgpallisuhete pilt käes.

Seltside võistlused välismeeskondadega on lõppenud meie kasuks 35:25, ehk kokku meie rahvusmeeskonna saavutustega ilus ümmargune võit 63:35.

Sarnast kena hooaega ei ole meie nahkkuulimehed veel seni näinud. Et meil tulevalgi aastal tänavust kadestada ei tuleks!

Enne jõulut

ilmub E. Spordileht tehnilistest raskustest tingi una ainult veel 19. novembril, 3 detsembril ja 17. detsembril. Uuest aastast hakkab leht jälle järjekindlalt iga nädal ilmuma.

Nendel tellijatel, kes ei ole tellimisraha eest veel täiel määral lehte saanud, võetakse raha ülejääk 1926 a. tellimise puhul arvesse.

Toimetus.

Holland

võitis 25. oktoobril Amsterdamis 30.000 pealtvaataja ees kolmandat korda Daani. Tagajärg 4 : 2 (1 : 0). Daani oli siiski väljamängus ülekaalukas.

Poolas

mängisid Polonia ja Cracovia 2 : 2. Visla olevat suurelt vormis tõusnud. Esivõistlustel lõi ta Bielitzi 9 : 0 ja Legijat 7 : 0.

Soome kergejõustiku ülevaade.

Läinud hooaeg väljapaistvam, kui kunagi varem.

100 m t r.: J. Helle 10,9;A. Husgafvel 10,9; T. Ylänkö 10,9; R. Halme 11,0; H. Drisin 11,0; J. Etholen 11,1; I. Järnefelt 11,1; L. Härö 11,1; E. Aström 11,2; V. Eskola 11,2.

200 m t r.: E. Aström 22,1; R. Halme 22,2; A. Husgafvel 22,4; L. Vahander 22,4; J. Etholen 22,5; H. Drisin 22,6; E. Vilén 22,6; L. Härö 22,6; T. Ylänkö 22,8; V. Eskola 22,8.

400 m t r.: E. Aström 49,0; E. Vilén 49,5; E. Virta 50,5; N. Mattila 50,8; V. Gourevitsch 50,9; E. Elo 51,1; H. Eqkvist 51,3; H. Danska 51,5; F. Hildén 51,9; O. Pehkonen 51,9.

800 m t r.: E. Borg 1.55,6; F. Hilden 1.56,0; M. Rutanen 1.58,2; G. Jansson 1.58,5; H. Ekqvist 1.58,5; B. Alajääski 1.58,7; G. Gustafsson 1.58,9; N. Järvelä 1.59,6; L. Helgas 2.00,0; K. Leimer 2.00,1.

1500 m t r.: N. Koivunalho 4.02,9; G. Jansson 4.03,5; E. Borg 4.03,6; Y. Halén 4.04,2; E. Berg 4.05,2; E. Katz 4.06,0; L. Helgas 4.06,1; N. Järvelä 4.06,2; O. Andersen 4.07,2; Y. Järvinen 4.07,4.

3000 m t r.: P. Nurmi 8.35,0; E. Berg 8.39,2; E. Borg 8.47,2; Y. Jokela 8.47,6; N. Koivunalho 8.50,0; K. Matilainen 8.51,2; R. Määttänen 8.53,2; E. Peltonen 8.53,3; V. Eerikainen 8.53,6; O. Andersen 8.55,0.

5000 m t r.: P. Nurmi 14.50,2; Y. Jokela 14.54,9; K. Matilainen 14.57,0; E. Berg 15.01,1; O. Andersen 15.08,8; E. Peltonen 15.15,0; V. Tähtinen 15.16,5; V. Sipilä 15.18,5; E. Katz 15.20,0; Y. Jussila 15.25,0.

10.000 m t r.: P. Nurmi 30.40,2; E. Berg 31.38,5; Y. Jussila 31.50,6; V. Sipilä 31.57,0; E. Peltonen 32.01,0; E. Rastas 32.02,5; Y. Jokela 32.04,8; J. Kaila 32.20,4; R. Määttänen 32.35,4; J. Kuokka 32.36,2.

110 m t r. t õ k k e i d: E. Vilén 15,7; A. Jounela 16,3; A. Järvinen 16,4; N. Mattila 16,4; V. Kääriäinen 16,6; I. Yrjöla 16,9; O. v. Troil 17,0; B. Sjöstedt 17,1; A. Hallberg 17,2; M. Jukola 17,2.

400 m t r. t õ k k e i d: N. Mattila 55,9; E. Vilén 57,1; M. Jukola 58,5; Y. Rytkönen 58,7; V. Kääriäinen 59,5; B. Luode 60,2; T. Nykönen 61,6; E. Salonen 61,6; V. Paunu 61,7; O. Salonen 62,6.

K a u g u s: V. Tuulos 7.18; S. Hakola 7.10; A. Vahlstedt 7.10; P. Sandström 7.00; J. Etholen 6.96; O. Heinänen 6,88; E. Vilén 6.85; V. Gourevitsch 6.82; A. Järvinen 6.81; P. Virtanen 6.81.

K õ r g u s: A. Vahlstedt 1.90; J. Etholen 1.85; P. Virtanen 1.84; V. Tuulos 1.80; P. Yrjölä 1.80; I. Yrjölä 1.80; O. Niemi 1.80; K. Korpi 1.80; A. Järvinen 1.80; M. Kymäläinen 1.80.

K o l m i k: V. Tuulos 15.06; A. Järvinen 14.30; P. Virtanen 14.28; S. Hakola 14.19; V. Rainio 14.17; V. Takkinen 14.04; Y. Kivelä 14.03; H. Gädda 14.00; U. Kekkonen 13.86; V. Hakola 13.81.

T e i v a s: E. Vuorela 3.60; I. Nikander 3.52; A. Vanonen 3.50; N. Kristoffersson 3.43; V. Nikander 3.40; P. Johansson 3.40; H. Peltonen 3.40; Hj. Berglund 3.40; J. Ruoho 3.40; E. Karhunen 3.40; T. Lehtonen 3.40.

K u u l: V. Pörhölä 14.87; H. Torpo 14.44; P. Yrjölä 14.38; A. Vahlstedt 14.26; A. Mattila 14.03; A. Takala 13.94; A. Lang 13.70; K. Korpi 13.66; K. Järvinen 13.64; I. Alanko 13.60.

K e t a s: V. Niitymaa 46.11; A. Kivi 45.63; Y. Alenius 42.46; O. Lindborg 41.98; T. Blomqvist 41.89; U. Gerasimovitsch 41.83; H. Torpo 41.61; E. Niklander 41.53; V. Kotro 41.04; A. Takala 40.91.

O d a: J. Myyrä 68.60; P. Johansson 62.72; V. Rinne 61.56; Y. Ekqvist 60.00; Y. Lumio 59.15; Y. Järvinen 58.50; H. Nummi 58.43; A. Huusari 58.10; L. Janakka 57.00; H. Ilmonen 56.90.

V a s a r: E. Eriksson 45.03; G. Hannula 43.84; J. Laiho 43.29; V. Pörhölä 41.88; P. Hilden 40.20.

Jooksudes ei ole Ritola tagajärjed, mis paremad Nurmi omadest, arvesse võetud, kuna need on jookstud sisevõistlustel.

Tsheho-Slovakkia lõi

maavõistlusel Praagas 20.000 pealtvaataja ees Jugoslaaviat 7:0. Dvoracek lõi 3 väravat.

— **Euroopa esivõistluse jäähokkeys** korraldab Šhveits 16. ja 17. jaanuaril Dovosis.

— **Delarge**, kes hiljuti Bartseloonas Paolino poolt knock out löödi, sai samasuguse saatuse osaliseks ka Hispaania meistri Uzcuduni käest, kes ta 2 minutiga pikali sirutas. Uzcudun võistleb 20. novembril Berliinis Breitensträteriga.

3

Poksi õpetus.

Lähisvõistlus.

Lähisvõistlus on metood, mis leiab meil sagedasti väärkäsitust. Seista paigal ja klahmida teist ilma mingi enesekaitseta ei ole lähisvõistlus, — see on kakelus. Algajatel ei tule praktiseerida lähisvõistlust, esmalt on tarvis omandada teatud küpsus kaugevõistluses ja alles siis võib lähisvõistlusele üle minna.

Nagu juba eelpool mainitud, tuleb igal poksijal osata mõlemat metoodi, — nii ei hakka väheldane poksija pikema vastu võisteldes kaugevõistlust pidama, kuna tal niiviisi vastase pikemate käte tõttu vähe löögivõimalust, vaid püüab pikemale võimalikult lähedale pugeda, lähisvõistlust, infighting (loe: infaiting) sõlmida. Samuti võib pikem poksija väga hõlpsalt kaotada lähisvõistlejale, kui ta ei tunne lähisvõistluse võtteid, ei tea kuidas kaitsta ennast.

Õppides lähisvõistlust, tuleb kõige pealt õppida, kuidas pugeda vastasele lähedale. See ei ole sugugi kerge, kui vastane on hea kaugevõistleja ja omab hea jalatöö. Oletame, et ta meil praegu niisugune on. Selleks tuleb püüda kasutada vastase puudusi kaitses. Kui näit. vastane teeb teile otselöögi vasakuga, tuleb pea käänata vasakule, mille järele vastase löök läheb teil üle parema õla. Nüüd tuleb silmas pidada vastase vaba paremat kätt, millelt võib iga silmapilk oodata lööki. Seda on hõlbus tõrjuda, kui oma vasaku käega seda ülevaltpoolt küünarnukki katta. Siis tuleb kiirelt lähedale tungida, teie käed on vabad ja võite mõlema käega teha haaklööke kehasse või näkku. Kuid vastane, kel korralik jalatöö, ei lase muidugi seda nii hõlpsalt sündida ja taganeb teie eest. Teil ei tule nüüd talle mahti anda, vaid tuleb jälgida teda temale vastavas taktis ja surudes oma pea temale vastu õlga. Varem või hiljem jõuab tema nöörideni ja siis algab lähisvõistleja töö, mis teeb lõpu vastupanule. Kui vastane teeb paremaga otselöögi, tulevad kõik teie liigutused teha vastavalt vastupidiselt. Lähisvõistluses on see peaasi, et oma käevarred peavad vastase omadest seespool olema.

Lähenemist on kergem õppida, kui kaasharjutajat lasta teha swinge paremaga ja vasakuga. Swingide eest ei tule taganeda, vaid seista paigal ja võtta vastu lööke käevarte etteseadmisega. See olukord on näidatud joon. nr. 19.

Kui teie kord juba olete vastase käed jätnud väljapoole enese kätest, siis ei saa ta enam lüüa, kuigi ta seda püüaks, ja teil tuleb oma kätega suruda neile peale. Sattudes kord juba vastase käte vahele, on hõlbus teha haaklööke lõua pihta. Ei ole muidugi raske selle järel minna jälle tagasi ja võtta algseisak. On siiski soovitav püsida lähisseisakus võimalikult kaua ja väsitada põhjalikult vastast, kui sarnane õnnelik juhus on avanenud.

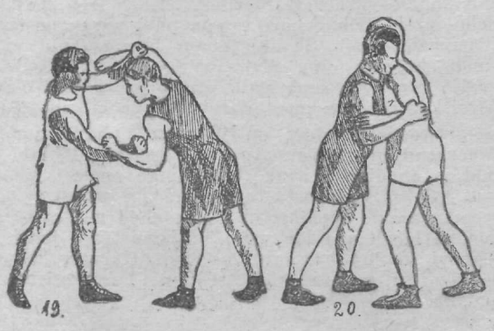

19. 20.

Clinch.

Clinchi (loe: klintsh) seisaku vastu patustatakse meil kohtunikkude poolt harilikult palju. Kord antakse märku („brake away!") liiga hilja, kord liiga vara ja 75 protsendil juhustest ei ole see õieti tehtud. Clinch on sarnane seisak, kus mõlemad võistlejad hoiavad üksteisest kinni. Meil on näit. kaks poksijat, A ja B, kellest A on lähisvõistleja ja tungib B-le peale haaklöökidega. B-le ei meeldi lähisvõistlus ja haarab A-st kinni löökidest pääsmiseks. Enamus kohtunikke peab seda clinch'iks ja hõikab „lahti!", mis on aga eksitus. Selle asemel tuleb hüüda „ära pea kinni!" ja kui see ei taha kuulata, märkus teha. Kui see ei aita, tuleb kinnipidaja võistlusest kõrvaldada. Mis õigus on kohtunikul takistada lähisvõistlejat tema töös ja algseisakusse viia?

Ei ole siiski tarvilik, et clinchi märkimiseks kumbki vastane hoiaks teisest mõlema käega kinna. Kui seda teeb näit. A vasakuga ja B paremaga, ehk üldse kumbki ühe käega, siis on see clinch ja tuleb märku anda lahtilaskmiseks. Tuleb meeles pidada, et clinchi seisakuks on tarvis vastastikune kinnipidamine.

Sagedasti on poksijatel tarvitusel ütelus: „Kui oled väsinud, siis mine clinchi", see tähendab, tuleb püüda vastast kinni hoida. See on aga foul, mida tuleb määruste rikkumiseks pidada ja armuheitmatult karistada. Kaitsmiseks on paremaid abinõusid kui clinchimine, eestkätt see näpunäide, mis oli toodud lähisvõistluse peale üleminekul.

Clinchi kujutab joon. nr. 20.

Käte mähkimine.

Poksijal peavad olema tugevad käed ja sõrmed, kui ta tahab edu saavutada. Seda ei suudeta pehmete piimasõrmedega. Sõrmed peavad olema sama hästi harjutatud, kui muugi keha. Muidu võib neid kergesti nikastada, võib koguni murda sõrmeluid ja teha omale raskeid vigastusi. Sõrmede vigastused võistlustel on siiski poksijatel alalised ja halvavad suurelt nende saavutusvõimet.

Ka suured tähed, kes igakülgselt endid valmistavad võistluste vastu, ei pääse sõrmevigastustest. Nii on teada, et Carpentier võistluses Dempsey vastu vigastas raskelt oma parema käe ja sai selle järel kiirelt kaotuse. Samuti tuli oodatud Carpentier — Becketti suurmatsh kuu aega tähtpäevast edasi lükata, kuna kumbki oli treeningus vigastanud oma käe.

Sõrmede kaitsmiseks ja käte tugevamaks tegemiseks tarvitavad poksijad sidemeid, millega käte mähkimine on isesugune kunst. Kõigepealt tulevad kindlustada sõrmenukid, mis on kõige hõlpsamalt vigastatavad ja käeranne, mis kergelt võib murduda (vaata joon. nr. 21). Siis tuleb side peo seest läbi tõmmata, mässida põial ja terve rusikas ühetasaselt (vaata joon. nr. 22). Side peab olema pehme, ega tohi olla liiga pikk. Ameerika elukutselised tarvitavad siin mõnikord trikki, et leotavad sidet teatud gipsiseguga. Kui poksides side imbub higiga läbi, läheb see kivikõvaks ja annab löögile suure kardetavuse. See ei ole muidugi lubatud ja ei kõlba ausale sportlasele. Seepärast vaatavadki elukutselised poksijad enne võistlust nii suure hoolega üksteise käesidemeid.

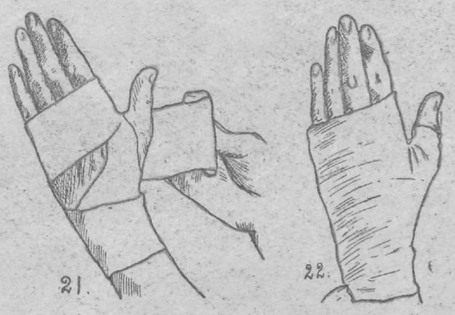

21. 22.

Harjutuskava.

Asjaarmastajal poksijal ei ole muidugi võimalust palju aega harjutuse peale kulutada, ega sarnase põhjalikkusega ennast ette valmistada, nagu seda elukutseline teeb. Siiski vajab ta igakülgset ja süstemaatlist harjutust. Selleks on tarvis teatud kindel kava püstitada.

Esimene nädal tuleb alata rahulikult ja kergelt, sooritada peaasjalikult ainult käike ja hingamisharjutusi. Võimlusharjutusteni jõudes tuleb käsitada juba varem antud näpunäiteid. Kell ½8 või 8 on kõige kohasem ülestõusmise aeg ja enne kui hommikueinet võtta, on soovitav rahulik ½-tunniline jalutuskäik ette võtta. Siis mine koju ja istu kohvilauda. Selle järel määra ½ tundi seedimiseks, mille jooksul võid ajalehte lugeda jne. Vast siis algagu päevane harjutus. Kõigepealt võta ette jooks maanteel või murdmaal, mille vahele võta 50- või 100-meetrilisi sprinte. Koju tulles, kui oled juba 1½ või 2 tundi väljas olnud, tee tugev 1000-meetriline lõpuspurt.

Koju jõudes tuleb kohe higist puhtaks pesta, frotteerida ja kergelt masseerida. Nüüd järgneb lõunasöök kella 12—1 vahel. Selle järel leba 2 tundi ja mine siis harjutussaali, kus seisab ees treeningu raskem osa. Võimlemine, nöörihüppamine, nuiaharjutused, punching-pall, liivakott ja varjupoks järgnevad üksteisele. Kui on tehtud need algtööd, tuleb poks ise. Harjutusvastaseid tuleb valida eelseisva võistluse kohaselt ja üldse püüda neid vahetada. Harjutuse järel tuleb saun või tuline vann ja siis karastus külma dushi all, millele järgneb massaash. Eriti tore harjutus poksijale on ka puulõhkumine, mis teeb käed tugevaks rannetest. Suusatamisest tuleb hoiduda, see teeb käed õlast kangeks.

Peale kella 8-at õhtul ei tohi poksija enam süüa ja kell ½11—11 peab ta magama minema.

Võistluse eel ei tohi ilmaaegselt selle peale mõtelda ega närvitseda. Närvilikkus vähendab saavutusvõimet 50 protsenti.

(Järgmises lehes ilmub erilöökide lähem kirjeldus, nende eest kaitsemine ja vastulöögid.)

Et mitte unustada,

tellige aegsasti E. Spordileht enesele 1926 aasta peale.

Tuletage seda ka enese sõbrale **meele!**

Illinois Athletic Club'i meeskond,

kes hiljuti spordireisi Euroopa suurematesse linnadesse tegi. Vasakult: treener Behr, Schvarze, Riley, Osborne, Dodge, Stevenson, Jones ja Evans.

Meeskond asus laevale Nev-Yorgis 10. juulil ja jõudis 17. juulil Londoni. Juba järgmisel päeval võistlesid nad Stamford Bridge'il ja siis läks reisimine lahti, kus nad 2½ kuuga 25 korda startisid. Peaaegu kogu aja suutis meeskond ennast väljapaistvas vormis hoida, ainult Evans langes kord alla oma tasapinna ja ka Osborne lõpupoole.

Treener Behr on üks väljapaistvamatest spetsialistidest Ameerikas ja moodustas ka Ameerika kergejõustiku meeskonna Pariisi olümpiaadile. Tal on laialdased teadmised spordist ja sellega suhtuvatest teadusealadest.

Meeskonna väljapaistvam atleet oli Harold Osborne, kahekordne olümpiavõitja. Ta on 26 aastat vana ja õpib Illinoisi tehnikaülikoolis autoasjandust. Ta parim kõrgushüppe saavutus on 2.06,1, kuid loodab kindlasti 2.10-ni välja jõudvat.

Ivan Riley, inofitsiaalne ilmarekordi omanik 110 mtr. tõkkejooksus ajaga 14,7, on arhitekt Chicago ülikoolist. Ta oli ühtlasi meeskonna manager ja tegi teaduslisi uurimusi Euroopas.

Herbert Schwarze on 20-aastane üliõpilane-hiiglane. Ta on 2,02 mtr. pikk ja kaalub 132,5 kg. (8 puuda 3 naela). Saksa lehed tarvitasid teda illustratsioonina tuntud one-stepi refräänile „Mein Vetter Nick, vier Metr lang, zwei Meter dick..." Tal on suur kiirus ja väljapaistev tehnika. Euroopas tõukas ta kuuli 14.41, kuid on Ameerikas üle 15 meetri saavutanud. Ta on üks ameeriklaste lootustest Amsterdami olümpiaadiks.

Stevenson on 27 aastat vana ja ei ole eriliselt väljapaistev. Tema parim saavutus 400 mtr-is on 48,6. Oslos võitis ta 500 mtr-is sakslase Peltzeri.

Evans, 21-aastane üliõpilane, kuulub Ameerika parimasse sprinterklassi, kuid oli Euroopas allpool oma keskmist saavutuste tasapinda. Ta on 100 yardis tulnud ka Ameerika meistriks ajaga 9,8. Siseradadel loetakse teda Murchisoni järel Ameerika parimaks.

Dodge on väljapaistvam Ameerika keskmaajooksja. Ainult Helffrich ja Marster loetakse temast paremaks. 660 yardis (umb. 604 mtr.) on tal ilmarekord 1.20,1.

Jones, 25 aastat vana, kooliõpetaja, on mitmekülgne hüppaja. Paremad saavutused on tal: teivas 3.89, kaugus 7.40 ja kõrgus 1.89.

Meeskonna sviitrid on punased, püksid sinised.

Inglise liigavõistlused.

Üllatuste päev.

Mahe hilissuvine ilm meelitas läinud laupäeval jalgpalliväljale harukordselt rohkelt pealtvaatajaid. See ajas lõpuks ka mängijad vallatuks ja kutsus esile terve rea üllatusi.

Kõige suurem üllatus oli muidugi see, et Huddersfield Town oma 27 võidu järel sai esimese kaotuse osaliseks. Tema taltsutajaks osutus Newcastle United. Selleks jätkus siiski ainsast väravast, millega juba 10. minutil shotlane MacDonald hakkama sai. Peale selle lõi Newcastle, kes peab tähendama omal väljal südilt võitleb, ennast kaitsesse ja suutis liigameistri tormilised pealetungi hiilingud väsimatu tööga tagasi puistata. See üks värav maksab igatahes Huddersfieldil palju.

Westbromwich Albion oli Westham Unitedi vastu mängides täielikus maruhoos. Tagajärg kujunes tervelt 7 : 1 tema kasuks ja oleks võinud veel suurem välja näha, kui mitte Westhami väravaht Hufton suure väljapaistvusega ei oleks püüdnud. Westbromwichi edurivi töötas meisterliku täpsusega, kui kellamehanism. Sama täpsete intervallidega langesid ka väravad. Westhami mäng oli selle vastu ainult sihitu tormamine ja palli huupi tagumine kabuhirmus. Eriti peatud olid kaitsjad, kes ikka kusagile ära kadusid ja väravavahi ihuüksi terve edurivi vastu jätsid. Westhami auvärav oli penaltyst.

Ka Arsenal pakkus kord jälle oma austajatele mõruda pilli. 0 : 4 pööras meeskond Sheffieldist tagasi, tõstes selle Unitedi tabeli viimaselt kohalt kaks sammu ettepoole. Sheffieldile kuulutati juba ette langemist teise divisjoni, kuid nüüd näitas ta korraga suurt elujõudu. Arsenal oleks mängu käigu järel otsustades pidanud ka mõne värava teenima, kuid edurivi määris õige haletsemisväärselt. Sealt puudus tõsi ka Charlie Buchan, kes juba partii algul sai põlvest vigastada.

Sunderland pühitses võitu Bolton Wanderersi üle, kuid tagajärg olenes ka suurelt õnnest. Esialgu saavutas Wanderers värava penaltyst ja näis juba juhtimises püsivat, kui Howarth talle kogemata omavärava lõi. Nüüd läks Sunderland kõige peale välja ja lõi 20 minutit enne lõppu Priori läbi võiduvärava.

Burnley katsus Manchester City vastu tarvitada vana kombinatsiooni-mängu, kuid langes sellele maitsevaks saagiks. 8 : 3 nägi välja 90 minuti järel väravate vahekord.

Cardiff City pakkus sellega üllatuse, et ta tabeli viimasele kohale langes, saades omal väljal knock outi Manchester Unitedilt. See kord nii kõvahingeline Walesi meeskond, kes ikka suurim konkurent olnud võistluses meistritiitli pärast, on nüüd täielikult lodevaks jäänud ja küps nähtavasti teise divisjoni langemiseks. 0 : 2 oli seekordne mängu tagajärg.

Liigavõistluste kõrval peeti ka Belfastis maavõistlus Inglise-Iiri, mis aga suuremat tähelepanu ei äratanud. Iiri esines valges, Inglise sinistes särkides. Võitjate värv aga oli kollane. Kollastes sviitrites esinesid nimelt mõlemad väravavahid — nii liverpoollane Scott (Iiri), kui ka kuulus kõrgushüppaja Howard Baker (Corinthians) Inglise väravas. Mõlemad näitasid otse muinasjutulist pallipüüdmist algusest lõpuni, harva juhtuvas löökide rohkuses. Mõlema väravad jäidki puutumatuks. Publik avaldas mõlemale kangelasele vaimustatud poolehoidu.

Liverpool kaotas oma paremate meeste esitusmeeskonnas viibimise tõttu Tottenham Hotspursile 1 : 3.

Everton — Leeds United'i võistluses, mis 4 : 2 lõppes, murdis Leedsi forward Wainsevat käeluu. See ei annud igatahes Evertonile võitu, kuna see juba varem oli oma neli väravat saavutanud.

Teises divisjonis oli Chelseal suur võit Preston North Endi üle 5 : 0. Chelseat ennustatakse tänavu jälle esimesse divisjoni tõusvat.

Esimeses divisjonis on praegu 22-st paremad kuus:

Sunderland — 13 mängu, 9 võitu, 1 viik, 3 kaotust, löönud 37 v., saanud 21, 19 punkti,
Aston Villa — 12 mängu, 6 v., 5 viiki, 1 kaot., löön. 34, saan. 20, 17 punkti,
Tottenh. Hotsp. — 13 mängu, 7 v., 3 viiki, 3 kaot., löön. 23, saan. 21, 17 punkti,
Huddersf. Town — 11 mängu, 6 v., 4 viiki, 1 kaot., löön. 26, saan. 17, 16 punkti,
Arsenal — 13 mängu, 6 v., 3 viiki, 4 kaot., löön. 25, saan. 23, 15 punkti,
Liverpool — 11 mängu, 5 v., 3 viiki, 3 kaot., löön. 21, saan. 13, 13 punkti.

Saksa — Shveits 4:0.

11. jalgpalli maavõistlus Saksa ja Shveitsi vahel peeti Baaselis 25. oktoobril. Eelmised maavõistlused nende vahel on annud järgmisi tagajärgi: 1908. a. Baaselis — võitja Shveits 5 : 3, 1909. a. Karlsruhes — v. Saksa 1 : 0, 1910. a. Baaselis — v. Saksa 3 : 2, 1911. a. Stuttgardis — v. Saksa 6 : 2, 1912. a. St. Gallenis — v. Saksa 2 : 1, 1913. a. — v. Shveits 2 : 1, 1920. a. Zürichis — v. Shveits 4 : 1, 1922. a. Frankfurdis — 2 : 2, 1923. a. Baaselis — v. Saksa 2 : 1, 1924. a. Stuttgardis — 1 : 1.

Nüüd esinesid 18.000 pealtvaataja ees meeskonnad järgmiselt:

Saksa: Ertl (Wacker München); Müller (Sp. V. Fürth) — Kutterer (Bayern München); Lang (Hamburger S. V.) — Köhler (Dresdener S. C.) — Schmidt (1. F. C. Nürnberg); Martwig (Tennis Borussia, Berliin) — Franz (Fürth) — Harder (Hamb. S. V.) — Hochgesang — Sutor (mõl. 1. F. C. Nürnberg).

Shveits: Pulver (Yong Boys); Schneebeli (F. C. Bern) — Ramseyer (F. C. Bern); Oberhauser (F. C. Nordstern) — Osterwalder (F. C. Bern) — Fässler (Young Boys); Ehrenbolger (F. C. Nordstern) — Pasello (Servette) — Hürzeler II (Aarau) — Poretti (Young Boys) — Schori (F. C. Biel).

Vahekohtunikuna esines Braun, Praaga.

Mäng algab närviliselt ja kiire tempoga. Esimesena tuleb Pulveril Franzi rasket palli pareerida. Siis tuleb ka Ertlil rakenduda. Pasello lööb peale, Ertl püüab ja kukub, pall jääb tühja Saksa värava ees Perettile, kes aga seni kõhkleb, kui palil kaotab. Selle peale veab Sutor palli üle terve välja ja lööb põikpuusse. Sealt põrkab pall Harderile, kes märgib 13. minutil 1 : 0.

Siis läheb Shveitsi edurivi pealetungile, kuid poolkaitse hoiab ennast liiga taha ja pealetungil ei ole tugevust. Kord on Hürzeler siiski Ertliga silm-silma vastu, kuid annab sellele võimaluse pallile peale heita.

Sakslased on palju kiiremad ja sünnitavad sellega suurt segadust. Ei ole siiski harvad ka momendid, kus shveitslased kombinatsioonidega edu saavutavad. Ainult löögist on puudus.

43. minutil lööb Ertl ühe outi lõpmata kaugele välja. Palli saab kohe kätte Harder, kellel Ramseyeriga kaksikvõitlus tekib. Sakslane jääb võitjaks ja lööb 2 : 0.

Vaheajal hakkab tugevat vihma sadama ja teeb mänguvälja õige libedaks. Puudulikuma tehnikaga shveitslastel läheb palli kontroll raskemaks. 53. minutil tehakse foul Fässleri poolt. Vabalöögi palliga dribbeldab Franz läbi ja söödab vabaltseisvale Harderile. „Tull" lööb 3 : 0. Selle järele lööb Schori toreda palli väravaposti. Lõpupoole läheb Shveits enam hoogu, kuid ei suuda kuidagi oma ülekaalu fikseerida. Selle vastu, Martwig saab palli, veab ja söödab üle ääre, kus Hochgesang toreda volleyga lõikab 4:0.

„Euroopa-meister" on jälle kord hävinenud. Meeskond on suuri muutusi viimasel ajal läbi teinud ja on õige kehvaks oma hinge poolest jäänud. Saksa, kel aasta tagasi kuidagi meeskonna moodustamine ei õnnestunud, on nüüd nähtavasti soodsa lahenduse leidnud. Väljapaistvalt juhtis edurivi kuulus hamburglane Tull Harder, kelle löögivorm ja rabavad söödud harukordsena paistsid.

Jack Dempsey

Poksimeistri elulugu

W. B. Seabrook

2

II.

Dempsey ema oli selle vastu, et Jack poksijaks hakkas.

Meie jatkasime oma juttu raha eest saadavate mõnususte ja tema saamisega ühenduses olevate raskuste üle, ja ma lasen nüüd ilmameistrit ennast jälle kõneleda:

„Oma eilsele jutustusele lisaks pean ma märkima, et ma kirgline kütt olen. Jõmpsikana pidasin ma jahti kodujäneste peale, praegu lasen ma hirvesid ja karusid. Kanaadas olen ma palju küttinud, selle üle võiksin ma Teile palju põnevaid jahilugusid jutustada, kui Teil kord isu tuleb mind kuulata. Vaadake, ka see kuulub raha mõnususte hulka. Kuid kui ma ei eksi, küsisite Teie, kui palju ma teeninud olen, kuidas ja mis ma oma rahaga kavatsen peale hakata.

Jack Kearns ja mina oleme kumbki enam kui miljon dollarit mitmesugustesse ettevõtetesse mahutanud ja protsendid sellest toovad kaunis kenalt sisse.

Minu tulumaks oli käesoleval kevadel 90.000 dollarit.

Ja, meie oleme Kearnsiga kena summa teeninud. Ma olen hoidunud selle üle suuremat juttu tegemast, see võiks kelkimisena välja paista. Leiduks ka palju inimesi, kes lärmi tõstaksid, et milline ülekohus ja õiglusetus on poksijal nii palju raha teenida. Lõpuks on ka inimesi, kes üldse raha põlgavad. Harilikult ei ole küll niisugustel endil raha, nii et ma hästi ei mõista, millest nad vastikust on õppinud raha vastu tundma, kuid nad põlgavad igat meest, kes raha hindab. Minule näib raha väga kena asi olevat, kui temaga õieti osata ümber käia. Nii võite Teie rahulikult kirjutada, et minu arvates raha üks hea asi on. Mina olen küllaldaselt rahata lonkinud ja tunnen seetõttu tema väärtust. Igale poisile soovitan ma püüda rikkaks saada, kui ta seda ausal kombel suudab. Nüüd järgneb aga

lugu, kuidas ma enesele varanduse lõin

ja kuidas ma seda kasutan. See algas õieti sellega, et ma Jack Kearnsi kohtasin. Seega on tema minuga võrdselt vastutav selle eest, mis minust saanud on, mõnes suhtes isegi minust rohkem vastutav. Mul oli aegu, kus ma poksisin naeruväärse viie või kümne dollari eest. Olen isegi 2,5 dollari eest riskeerinud võidelda. See oli ajal, kus ka suurte tuusade börs sadades dollarites kõikus. Esimene suurem tasu maksti Jack Johnsonile võistluses Jeffriesi vastu. See oli 60.000 dollarit, ja seega arvati poksihonoraari oma haripunkti saavutanud olevat. Kuid see oli alles algus ja peagi muutus poksivõistluste tasu piir sama ääretuks kui taevas. Ikka uusi ja uusi rahvakihte meelitas poks enesele ja võistluste kassad tõusid. Kui mina

Jess Willardi Toledos

lõin ja meistritiitli võitsin, maksti temale 100.000 dollarit, mulle 27.500. Kõik olid veendunud, et ettevõtja enese võistluse korraldusega pidi hävitama, kuid tema lõi vastupidiselt enesele veel kapitaali. 50.000 dollarit sain ma võideldes Billy Miske'iga Benton Harbor'is (Michigan).

Jack Dempsey läheb ühes emaga peale matshi Luis Firpoga ärasõiduks rongile.

Minu võistlus Carpentier'ga Jersey Citys oli Tex Rickardile midagi ilmarekordi sarnast. Kassa oli umbes 1.600.000 dollarit, meie George'iga olime selles ainult 300.000-ga osanikud. Võistlus Tom Gibbons'iga Shelbys tõi 270.000 dollarit ja Firpoga New-Yorgis 475.000 dollarit. Arvesse võttes selle võistluse kestvust, julgen ma väita, et see suurim summa oli, mis kunaski mehele poksiringis makstud on või kunaski makstakse. Sest võistlus kestis vähem kui neli minutit, see annab

üle 100.000 dollari minutis!

Kas pole tõsi, kaunis lihtne arvestus! Ah ja, unustasin veel tähendamata, et võistlus Bill Brennaniga tõi mulle 100.000 dollarit. Arvake need kuus võistlust kokku, siis saate minu tasuks üle miljoni dollari. Meie tegime selle pooleks. Doc Kearns sai poole miljoni ja mina teise.

Kui Teie nüüd sellest tegeliku puhtakasu välja arvaksite, siis oleks see summa tuntavalt väiksem. Ma ütlen Teile tõtt, et meie oleme väljaspool ringi rohkem teeninud, kui poksi enesega. Arvake ise: Minu väljaminekud on kaugelt suuremad, kui enamus inimesi mõtleb. Treeningukorter, kus ma tugeva meeskonna enesel pean hoidma, nõuab suuri kulusid. Kui ma Atlantic Citys Carpentier vastu treneerisin, andsime meie üle 100.000 dollari kuus välja. Ma mõtlen, kui Teie minu puhtakasu poksist 300.000 dollari peale arvate, siis olete Teie ligikaudu õieti tabanud.

Kust on tulnud siis ülejäänu?

Well, seda seletan ma Teile kohe.

Suure osa sellest toovad

minu filmid.

Need on annud ülejääki umbes 1,5 miljoni, milles meie 60 protsendiga osanikud oleme. Sellele tuleb lisaks esinemine näitelavadel. 5- ja 10.000 dollarit nädalas on juba mõistlik taskuraha.

Teid huvitab muidugi kuulda, mis ma oma rahaga peale hakkan. Noh, see on meil suuremalt osalt hästi mahutatud. Sest lõpuks ei saa ma ju eluksajaks ilmameistriks jääda. Kui tuleb viimaks minu tund, kus minu sportlisele arvele kriips alla tõmmatakse, siis tahan ma veel midagi muud olla, kui lihtne „exmeister". Kearnsil ja minul on nimelt hotell, Santa Barbara hotell Los Angeles'is, ja edasi sealsamas pansioon Wilshire House. Mulle kuuluvad lisaks maatükid San Franciscos ja Oaklandis, samuti Salt Lake City's maja kõrval, mille ma oma emale ostsin. Siis ostsime meie Kearnsiga kolm karjakasvatusfarmi mõne hea tuhande akri soodsa põllupinnaga, ja nüüd teatan ma Teile midagi, mis Teie kindlasti ei tea: ma olen nimelt söekaevanduse president! Meie otsisime mitmeid aastaid kohast paika raha mahutamiseks ja kukkusime viimaks Hopperi ettevõttele Utahi osariigis. Teie teate ju, et ma varem kirka ja labidaga maa all töötasin ja mõtlesin, et oleks tõesti tore kord enesel söekaevandust omada. Nii ostsime meie selle ettevõtte ja nimetasime uhkelt: „Great Western Coal Company". Ega's ta sellepärast nii suur ei olegi, ta on kõigiti keskpärane. Siis lasime 13 miili pikkuselt väljaraudteed maha panna ja saatsime kirje laiali, kus tiitlina uhkeldas:

„William Harrison Dempsey, president. John Kearns, sekretär ja varameister".

Esimene, mis ma niisuguse tiitliga kirjapoognaga ette võtsin, oli kirjutada

(Järg 6. leheküljel.)

Poksimeistri elulugu.

(5. lehekülje järg.)

oma emale. Ma teadsin, et ta saab lõpmata uhke minu peale olema ja tuletasin enesele meele, et ta ikka heameelega tahtis mind poksist eemale hoida. Ma mõtlesin kirja kirjutades, et väike sõbralik piste asja ei riku ja panin paberile: „Kui ma veel täna oleksin niisuguses kaevanduses töötanud ja tubli poisina süsa käristanud, mis arvad Sa armas ema, kaua oleks ma pidanud töötama, enne kui niisuguse kaevanduse omanikuks saada?“

Noh, ja mis arvate Teie, mida see auväärt hing vastu kirjutas? „Ma olen kindel, minu poeg oleks iga elukutsega edu saavutanud.“ Jumala eest, ma ei suudaks teda vist ka tõepoolest üllatada, kui ma ühel päeval saaksin Ühisriikide presidendiks valitud. Teie teate ju, et minu ema oli kord põrgulikult tige mu kavatsuse vastu, poksijaks hakata. Ta on küllalt minuga seepärast riielnud ja teatanud, et ta mind häbeneb ja minust enam midagi teada ei taha. Ja peaaegu oleks ta ka niiviisi toiminud. Kuid tal oli nõrkus Roosevelti austada. Nüüd oli talle keegi jutustanud, et president ise tubli poksija olla ja kõigile poistele nõu olla annud tublisti üksteist poksis tuuseldada. Ja president olla isegi ensele Valges majas poksiringi ja harjutusruumi sisse seadnud, kuhu temal elukutselised poksijad ja treenerid käivat, kes talle haake, swinge ja uppercut'e õpetavat. Ma arvan, see pidi minu ema lepitama, kuigi ta seda mulle tunnistanud ei ole. Igatahes varsti peale seda ütles ta ühel õhtusöögil mulle, kui ma olin talle oma kavatsusest jälle rääkinud:

„Well, William Harrison, kui Sa tõesti tahad poksijaks saada, siis lase käia ja tõuse nii heaks poksijaks, kui Sa suudad. Siis vast tuleb ka kord päev, kui ma veel elan, et Sinu peale uhke võin olla.“

Mu härra, ma ütlen Teile, see on suur rõõm mõtelda, et ema nüüd uhke on minu peale, et ma kõik võin tema heaks teha,

et tema teenijaid võib pidada

ja mina igaks tema sooviks valmis olen. Kuhu ma ka ei läheks, ikka saan ma iga nädal temalt kirja ja neile vastan ma suure täpsusega.

Teie küsisite minu vaadet raha kohta, ja mis ma temaga peale hakkan? Well, siin on minu teooria: raha on lõppudelõpuks suurim võim maailmas.“

III.

Pihtimus söögi, joogi, mängu ja — naiste üle!

Kuna Jack Dempsey on tõusnud rahvuskangelaseks ja miljonite noortemeeste pooljumalaks, ei ole poistel ja tüdrukutel, samuti vanematel inimestel huvituseta teada saada, et praegune ilmameister mees on, kes ei joo, ei suitseta, ei vannu ega ei mängi raha peale. Mis ma siin kõnelen, ei ole mingi muinasjutt, sõnakõlksutav traktaat ega pühapäevakooli propaganda, vaid tõsiasi, mis ilmameistri portreele meeldiva joone annab.

Eile õhtul mängisime tshempioni korteris pinochle'i. Igaüks koosolijatest jõi või suitsetas. Sest peab ütlema, kui Jack võtab võõraid vastu, on ta nende vastu kuninglikult pillav. Selle õhtul oli joomasõprade eest tõsiselt hoolt kantud. Suurtes jääpangedes seisid Kanaada mustad Alepudelid, kes whiskyt armastas, pruukis ainult kätt sirutada parimate Shoti markide järele. Endastmõistetavalt ei puudunud ka Prantsuse shampanjer, mineraalveed, sigarid ja sigaretid, sõnaga, ei puudunud midagi, mis sarnasel poissmeheolengul oleks võinud tuju tõsta. Jerry, see väike, pidulik, laiaõlaline greeklane, Dempsey igakülgne faktotum, avab pudelisi, segab jooke ja ulatab külalistele pokaale,

ainult oma isandast läheb ta kandikuga mööda.

See on vääramatu reegel ja intiim sõprade ring ei kommenteeri seda eriliselt.

Dempsey on süvenenud pinochle'isse. Juba tund aega ei vea tal enam, ta on juba 50 centi kaotuses. Ma ütlesin eespool, et Dempsey ei mängi raha peale, ja seda mõtlen ma praegugi. Sest kui Jack mängib, siis sünnib see ainult väikeste nikkelrahade peale. Ta kaotab või võidab kõrgeimalt ühel õhtul ühe dollari, — tema, kes miljonär! Ta võib samahästi ka tuletikkude ja paberitükkide peale mängida. Sest teda ei huvita mitte võit, vaid mäng kui niisugune.

Kunaski ei mängi ta aga suurema raha peale, sest mäng raha teenimiseks röövib Jacki arvates sellelt tema nauditavuse.

Kell 11 torkab kammerteener Jerry taskukella tshempionile nina ette

ja sosistab talle, et aeg on voodisse minna. Dempseyl on parajasti head kaardid käes. Vapustatult lükkab ta Jerry kella kõrvale. Teener laseb teda mängu lõpetada, kuid on siis kohe jälle oma kellaga platsis. Veerandtunni pärast lamab ilmameister juba sügavas unes oma polsterdud uste taga, mis helisid läbi ei lase. Kaardimäng läheb ilma temata edasi.

Järgmisel päeval viin ma lunch'il kõneaine suitsetamise ja joomise peale. See paneb Jacki vastusega mõtlema:

„Ei, asi ei ole mitte nii, nagu Teie arvate. Ma ei ole selles asjas kellegile mingit lubadust annud, mitte Kearnsilegi. Ma ei tea, kas meie selle üle temaga kunaski rääkinud oleme. Mul ei ole tõesti sigarettide ja likööri vastu midagi, kui enesel kohe nina täis ei tõmmata. Kuid see ei sobi treeninguga. Kuigi ma praegu treeningus ei ole, ei tõmba see mind. Asi on lihtsalt nii: ühed armastavad juua ja suitsetada, teised mitte. Minuga on asi järgmine: suitsetamine teeb mu haigeks ja närvilikuks, liköör teeb mu segaseks.

Juba ainsam cocktail võtab mu pea pööritama

ja kui ma kolm popsu sigaretist tõmban, on mul kõhus lõpmata paha tundmus. Ma võiksin ju muidugi, arvan ma, sellega harjuda, kuid kui mu treening tuleb, peaksin ma sellest kohe jälle loobuma. Mis oleks mul sellest siis kasu?

Üks või kaks korda elus olen ma suure dinee lõpul sigari või sigareti kombepärast põlema süüdanud, kuid olen olnud kohe jälle sunnitud seda kõrvale panema. Ma ei pea seda omal mingiks vooruseks, vaid loomupäraseks jooneks. Vähemalt pool minu sõpradest ja sõbrannadest suitsetavad, kuna see neile lõbu pakub. Mitugi korda olen ma olukorra piinlikkust tunnud, kui daam lauas suitsetab ja mina mitte. Veel naljakam oleks olukord, kui ma neiu kosiksin, kes suitsetab.

(Järgneb.)

Poksiringist.

12. oktoobril peeti New-Yorgis matsh poolraskekaalu ilmameistri Paul Berlenbachi ja vastse raskekaalu tähe „Kuningas Salomoni“ vahel. Pealtvaatajaid oli kogunud 12.000. Mingit tiitlit ei seisnud mängus, kuid sellegipoolest oli pinevus suur, kuna mõlemad viimase aja üllatusmehed on olnud.

Kohe alguses oli Berlenbachi ülekaal märgatav, kes esteetiliselt ilusamat tööd näitas, kuid samuti ka mõjuvamat lööki. „Kuningas“ sai tugevalt kannatada ja käis 8. roundil juba 3 korda põrandal. Ta tahtis vaheajal loobuda, kuid sekundandid sundisid teda edasi võistlema. 9-dal roundil oli vahekohtunik sunnitud võistluse lõpetama „kuninga“ abitu oleku tõttu ja Berlenbachi võitjaks tunnistama.

Prantslane Mascart sai oma teisel võistlusel Ameerikas Lew Hurley, tundmatu suuruse, käest 12-roundilise punktikaotuse.

Harry Wills saavutas 28. oktoobril oma elu kiireima knock outi Floyd Johnsoni vastu. Võistlus kestis kõigest 30 sekundit. Kohe alguses sai Johnson löögi, mis teda „kuueni“ põrandale sundis. Tõustes sai ta kohe otsustava löögi. Võistlust jälgis ligi 100.000 (?) pealtvaatajat. Publik võttis Willsi vastu vile ja käraga. Lõpul oli ta sunnitud põgenema, et mitte pealtvaatajatelt kannatada saada.

Asjaarmastaja küsimus

on jalgpalliilmas jälle teravalt päevakorrale tõusmas ja see võib praegusele rahvusvahelisele jalgpalliliidule, Fifale, saatusliseks saada, kes asjaarmastaja definitsiooni iga rahvusliidu sisemiseks asjaks on jätnud.

Nüüd on Rootsi, Belgia, Shveits, Soome, Ungari ja Austria liitunud ja tahavad võimalikult kiirelt Brüsselis Fifa kongressi kokku kutsuda, kus asjaarmastaja mõiste põhjalikule kaalumisele tuleks. Praegune olukord jalgpallis ei vasta rahvusvahelise olümpia komitee põhimäärustele ja nimetatud riigid tahavad kõik abinõud tarvitusele võtta, et varjatud elukutselised Amsterdami olümpiaadile ei pääseks. Varem on juba Inglise, Shoti, Iiri ja Wales nõudnud suuremat selgust asjasse, nii et nende ühinemist eelpooltoodud riikidega ka oodata on. Kui Fifa kongress ei peaks suutma küsimuse algatajaid rahuldada, on kavatsus uut rahvusvahelist jalgpalliliitu asutada.

Uruguailased jälle kodus.

Euroopas viibinud Uruguai meeskond F. C. National, Montevideo, jõudis oktoobris jälle oma kodulinna. Vastuvõtt oli pidulik. Vabariigi president käis mängijaid juba laeval tervitamas ja panketid järgnesid kojujõudjate auks terve nädala üksteise järel.

Nädalase puhkuse järel algas meeskond jälle treeninguga. Selle järel mängis F. C. Nacional Argentiina rahvusmeeskonna vastu, kes hilju Paraguay oli võitnud. Pealtvaatajaid kogus 30.000. Uruguai meeskonnas esines ka Andrade, keda kord juba peaaegu surnuks peeti, ja hiilgevormis, kuid sai vigastada ja lahkus poolel mängul väljalt. Nacional oli tugevas ülekaalus, kuid argentiinlane Nuffati saavutas juhuslikult väärava ja see otsustaski mängu. Mõlemale meeskonnale juubeldati tugevalt.

Tennisemaavõistlus Rootsi — Saksa

lõppes rootslaste võiduga 3:2. Võistluse otsustas kaksikmäng Rahe-Moldenhauer (Saksa) ja Soederström—Wennergren (Rootsi), mis viimasena peeti. Ka Rootsi kuningas, kes ise kirglik tennisemängija, oli kõik kolm võistluspäeva vahetpidamata mängu jälgimas. Lõpumäng tõi esimesel kahel setil võitjaks sakslased 6:2, 6:4, kuid siis võitsid rootslased 3 setti järjest 7:5, 6:4 ja 7:5. Võistluste auhinnad jagas välja kuningas.

Kergejõustik Greekas

Rahvusvahelistel võistlustel, millest ka rumeenlased osa võtsid, näidati järgmisi paremaid saavutusi: kõrgus — Cartofillis, Greeka, 1.82; teivas — Benardis, Greeka, 3.40; oda — Zakarapoulos, Greeka, 50.85; 110 mtr. tõkkeid — Miropoulos, Greeka, 16,8; 100 mtr. — Josif, Rumeenia, 11,6; 200 mtr. — Pandelidis, Greeka, 23,6; kaugus — Josif 6.27; tunnijooks — Kranis, Greeka, 15,440 km.

Kalev — Sport ping-pongis.

Pühapäeval, 1. nov. korraldas V. S. Sport oma saalis klubimatshi Kalev-Sport ping-pongis. Kuna see tänavu esimene sellesarnane, siis oli mainitud õhtuks saali täis ping-pongi huvilist publikut kogunud, peaasjalikult noorsugu. Võistluseks olid mõlemad seltsid viieliikmelise meeskonna esitanud, ja need võistlesid siis paremuse järjekorras. Kalevit esitasid: Lasn, Pukk, Tammann, Margevitsch ja Hindberg. Sport: Javorsky, Treimann, Idlane, Uuli ja Koort.

Võistlused avas Spordi juhatusliige hra Võntso, kes lühikeses kõnes mõlema seltsi sõbralikku vahekorda alla kriipsutas ja seda ka ping-pongi alal loodab näha.

Esimeses paaris kohtasid Pukk — Treimann, mis kujuneski õhtu huvitavamaks paariks. Esimene demonstreeris energilist pealetungi tugevate löökidega, kuna Treimann kaitsega ja survete vastuvõtmistega brilleeris. Esimesed kaks setti läksid tasakaaluka mängu järele Treimannile 6 : 4 ja 6 : 4, kuna järgmistes Pukki suurem vastupidavus ja energia teda võitjaks tõid.

Tagajärg: 4 : 6, 4 : 6, 6 : 1, 6 : 3, 7 : 5;

Margevitsch — Uuli, tõi tehniliselt parema Margevitschi teenitult võitjaks: 6 : 3, 6 : 3, 9 : 11, 6 : 2.

Koort, Sport, ei suutnud Hindbergile, Kalev, mingisugust konkurentsi luua ja kaotas värvitu mängu järel 6 : 0, 8 : 6 ja 6 : 0.

Järgmises paaris Lasn-Javorsky, esitas Lasn eriti huvitavaid ja üllatavaid võtteid, mis hästi võimalikud ping-pongis. Tema vindid tulid vastasele alati ootamatult ja olid sellepärast vastuvõtmatud. Lasn võitis 6 : 1, 6 : 1 ja 6 : 1.

Tammann — Idlane olid mõlemad peaaegu võrdsed, kuna suurema õnnega Tammann võitjaks tuli 4 : 6, 6 : 2, 6 : 3, 6 : 4.

Matshi võitis sellega Kalev 5 : 0, omandades üheks aastaks hra Treimanni poolt väljapandud kuju, mida veel kord kaitsta tuleb.

Võistluse parima trio moodustasid Pukk, Lasn ja Treimann, keda õigusega võib sellel alal paremaiks esitajaiks pidada.

Kuuldavasti kavatseb N.M.K.Ü. samasugust matshi Kaleviga korraldada, mingisuguse karika peale. N.M.K.Ü. värvide eest stardivad arvatavasti mineva-aastaste meistervõitluste favoriidid Kanarpik (meister), Ingland, Suik jne.

Igatahes tõotab käesolev hooaeg ping-pongis eelmistest huvitavamaks kujuneda.

H. U.

Sidepataljon

võitis Tallinna garnisoni jalgpalli esivõistluste lõpumängus laupäeval, 31. oktoobril TJK väljal pioneerpataljoni 4:1 (1:1). Võitja meeskonnas löi väravaid Gerasimov 2 ja Tamm 2, pioneerpataljoni heaks „auvärava" Kihlefeldt.

Eelvõistlustes oli pioneerpataljon löönud välja ühendatud õpeasutused 3:2 ja mereväe 5:1. Sidepataljon tuli finaali loobumisvõiduga lennuväe üle.

— **Tartu karikavõistluste finaal** jalgpallis peeti 25. oktoobril. Finaalis olid vastastikku Akad. spordiklubi ja Kalev, kes kindlama mängu võimega meeskonnad Tartus. Mõlemad meeskonnad omasid head võistlustuhinat, kuid väikest mänguoskust. „Rahvameeskonnaks" oli Kalev, keda pealtvaatajad südilt ergutasid ja vastasmeeskonna mehi tihti tabavalt haasisid. Akadeemiline meesk. oli finaaliks tugevndatud Tall. Kalevi ja Jõgeva Kalju halfide Rüütli ja Abramiga, kuid selle juures lõppes esimene poolaeg 0:0, olgugi et Kalev esimesel poolajal kümne mehega oli. Teise poolaja õige viimasel lõpul saavutas Akad. sp.-kl. juhuslikust löögist võiduvärava. Finaal andis seega Akad. spordiklubi võidu 1:0 (0:0). Võistlust, mida juhtis O. Lõvi, peeti uue ofsaidi määruse järele. T. Kivi.

Keskkoolide esivõistlused käsipallis.

Teisel käsipalii õhtul, 27. okt. võistlesid korvpallis esimeses kl. humanitaargümn. Kirsipuu gümnaasiumiga. Mäng oli räpakas, mille järeldusena sagedased foulid ja diskvalifikatsioonid võistlust katkestasid ning tema huvi tuntavalt kärpisid. Võitis humanitaargümn. 13:12 (7:6) (6 6). Võrkpallis teises kl. võitis reaalgümn. Vestholmi gümn. 30:10 (15:3) (15:7). Märkida tuleb nõrka pallikäsitust, mis rohkem silma paistis Vestholmi gümn. meesk. juures. Keskpärast mängu esitas esimese ja teise gümnaasiumi naisk. vaheline võistlus, mille võitis esimene gümn. 31:17 (16:14) (15:3).

Läinud laupäeval jätkusid võistlused, mis järgmisi tulemusi andsid: võrkpallis esimeses kl. võitis Vene gümn. tahteline meesk. Kaarli gümn. meesk. 30:16 (15:8) (15:8). Kolledshi ja Vene gümn. tänavu esinenud naiskondade vaheline võistlus oli väga algeline, mille põhiuseks Vene gümn. väike võistluskogemus ja kolledshi vähema arvuline naisk. (kuue asemel viis). Võitis kolledsh 30:7 (15:1) (15:6). Õhtu meeleolu tõstis reaalgümn. ja humanitaargümn. vaheline hoogne mäng korvpallis teises kl., mis osutus reaalgümn. tehniliselt parema meeskonna eduks 28:7 (9:0) (19:7).

Tervise jalgpallimeeskond. Seisavad vasakult paremale: paremäär E. Järvetson, tsentrforward Peimann, vasakhalf Holsmann, paremsisemine Hendrikson 2., vasaksisemine Parakov 1., väravavaht Martinson, tsentrhalf ja meeskonna vanem Laur, paremhalf Mõttus, vasakback Lembit, paremback A. Jürvetson ja vasakäär Preedel.

Hooaja ülevaade Pärnust.

I. Jalgpall.

Jalgpall on Pärnu tugevam spordiala, mida ta ka eelmistel aastatel olnud, kuid eriti silma torkas 1925. a. hooajal, kus Tervis Eesti ringkondade meistriks tuli, lüües kõiki vastaseid suure väravate arvuga.

Parimaks meeskonnaks Pärnus on Tervis, kes sel hooajal heasse hoogu sattus Tallinna mängijate Jolli ja Paalbergi juhatusel. Meeskonna koosseis oli: Martinson; A. Jürvetson-Lembit; Mõttus-Laur (kapt.)-Holsmann; E. Jürvetson-Hendrikson I-Permann-Parakov I-Peterson. Reservid: Enson, Preedel. Sõprusvõistlustel juhtis edurivi inglane Thacker.

Hooaja jooksul peeti 20 matshi, millest 13 võitu, 2 viiki ja 5 kaotust. Paremad tagajärjed on võidud ringkondade võistluste tsüklis Tall. Võitleja ja Narva tennis-hokkei klubi üle, kumbki 5:0. Viljandi spordiühinguga 6:0; Nõmme Kaljuga 2:1 ja Spordi I-ga väike kaotus 1:3. Kaotatud on veel Kalevipojale, Inglis Verikäpale 2 korda ja Narva Võitlejale. Väravate vahekord 54:39 Tervise kasuks. Väravaid löid kõige rohkem paremäär E. Jürvetson ja tsentrforward Thacker, kumbki 10, järgnevad Peimann, Parakov I ja Preedel 7 väravaga.

Tervis II on hooaja jooksul 9 matshi pidanud, millest 1 võit, 2 viiki ja 6 kaotust, väravate vahekorraga 17:27 enese kahjuks. Väravaid löid: Enson 4, Kuuter 3. A. Laur 2 ja Puistam 2.

Tervis III on hooaja jooksul 6 võidurikast mängu pidanud, väravate vahekorraga 35:9 enese kasuks. Väravaid löid: Kuuter ja Aitsam kumbki 8, Soosaar 7, Puistam ja Välbe 4.

Järgmisena tuleb mainida Pärnu jalgpalliklubi oma võimete poolest. See noor meeskond on ühe aasta jooksul Tervisele tugevamaks konkurendiks tõusnud lähemas ümbruskonnas, kelle jalgpalliliitu astumisest alles 5. nov aasta täis saab. Meeskond algas treeninguga juba 1923. a. sügisel ungarlase Josza Imre juhatusel, kes sel ajal Tervise I vasakhalfi mängis. Käesoleval aastal treneeriti E. Jolli juhatusel.

Meeskonna enamkordne kooseis: Aspe, Tappe-Kytöma, Koop (kapt.)-Sarapik-Jensen, Ploom-Hendrikson II-Thacker-Tammann-Haitov I. Reservid: Brand, Haitov II ja Parakov II. Hooaja jooksul peeti 13 matshi, millest 4 võitu, 3 viiki, 6 kaotust, väravate vahekorraga 36:37 enese kahjuks. Parimaks tagajärjeks tuleb pidada viiki Inglise Verikäpa meeskonnaga. Teised paremad saavutused on võidud S. Kalju üle 7:1, Vapruse üle 8:2, M. V. T. S. S. O. 6:2 ja 6:0 ja väike kaotus Tervisele 1:2. Väravaid löid: inglane Thacker 14, Tammann 7, Brand 5, Ploom 4, Haitov 2 jne.

PJK II ja III meeskond on ainult 3 korda võistelnud, olles õige tagasihoidlikud võistluste pidamises.

Kolmas jalgpalli harrastav selts on Vaprus, kes hooaja jooksul 11 võistlut pidanud, võites 3, 1 viik ja 7 kaotust, väravate vahekorraga 23:36 enese kahjuks. Väravaid löid: tsentrforvard Paara 9, Soik 4, Vabirt 3 jne. Vaprus II pidas hooajal 3 võistlust.

II. Kergejõustik.

Samuti kui jalgpallis, on ka kergejõustikus möödunud hooajal suurt tõusu olnud märgata. Võistlusi peeti üldse 3, neist 2 maakondlist ja üks rahvuslik — kõik Tervise korraldusel. Neil võistlustel parandati terve rida maakonna rekorde. Hooajal edukamalt esinenute paremad saavutused:

E. Teinberg on ka tänavu maakonna kiirem sprinter olnud aegadega 100 mtr. 11,8 ja 300 mtr. 38,1. Järgmisena on mainida V. Puusti tagajärgedega: 200 mtr., 300 mtr., 400 mtr. vastavalt 25,3, 39,7, 55,4. 5000 mtr. — V. Jaanus 16,51,3. Heidetes paremad: vasaras ja raskuses I. Tamm, tagajärgedega 29,05 ja 14,81, I. Miil kettas 37,15. Teivashüppes E. Tammann 3,36, mis parim saavutus tänavu Eestis ja E. Laur 3,03. Maakonna mitmekülgsem ja edukam on olnud I. Meimer, tagajärgedega: 100 mtr. 11,8, 200 mtr. 25,3; kaugus 6,12,5, kõrgus 1,65; ketas 35,49 ja oda 53,08.

Hooaja jooksul on rida noori esile kerkinud, kellest võib eeloleval hooajal juba palju loota.

Tugevamaks seltsiks kergejõustikus tuleb Tervist nimetada, kes 139 punkti saavutanud Tori Kalevi, Pärnu Vapruse, Mõisaküla V. T. S. S. O. ja Sindi Kalju 101 punkti ees.

III. Veesport.

Veesport Pärnus, kui supellinnas, peaks seisma kõrgel tasapinnal, kuid kahjuks ta seda ei ole; puudub isegi ujumisbassein. Võistlusi peetakse jões sadamasilla ääres ja veel ainult siis, kui juhtub seegi vaba olema laevadest.

Võistlusi peeti kaks, Tervise ja Vapruse korraldusel. Parandati paar maakonna rekordi.

IV. Rattasport.

See on alles värske ala Pärnus peale maailmasõda. Esimene võistlus peeti alles 1924. a. Käesoleval aastal korraldas Tervis juba 4 võistlust, ühe neist rahvuslise, Eesti meistri Golgingi ja Tshutshelovi osavõttel. Maakonna parim rattasõitja on J. Kuuter. Tervis, kelle nimel ka 5, 10 ja 25 klm. rekordid, vastavalt 9:38,1, 20:23,2 ja 52:22,2.

V. Raskejõustik.

Vist pole ununenud Pärnu raskesportlaste poolt lõigatud loorberid möödunud hooajal, kes samuti seda ka sel hooajal loodavad vääriliselt kaitsta, et mitte häbi teha Pärnule, kes provintsist raskejõustikus on esikohale kerkinud.

Raskejõustiklastest on juba osa oktoobri algusest treeningus. Pärnu tõsteliit — Luhaäär, Oley, Brock (viimane on tulnud Tervisse) on juba oma möödunud aasta saavutusteni jõudnud ja loodavad lähemail võistlustel nii mõndagi üllatust pakkuda.

Maadluse edendamiseks korraldab Vaprus käesoleval kuul maadluskursused algajaile. Sama on ka poksikursuste korraldamist Tervise poolt loota. 25. okt. kõneles sõjaväe spordiinstruktor leitn. Vain Pärnus teemil'e „Poks kui sport."

Sarnane on lühike ülevaade väikesest spordiparadiisist Pärnust, nagu ühes eelmises E. Spordilehe numbris viimast nimetati. A. P.

E. Spordilehe maleosakond.

Tallinna Eesti Maleseltsi häälekandja.

Tegev toimetaja J. Türn.

Nr. 37 (43), 5. novembril 1925. a.

Killud Eesti meistervõistluselt.

Matsh Rinne — Türn kestis mõtlemisaja poolest 64 tundi 39 minutit. Sellest langeb Rinne arvele 34 t. 07 m. ja Türni arvele 30 t. 32 m., seega 3 t. 35 m. vähem. Tehtud käikude arv pole mõlema vastase juures ühesugune, nimelt tegi Rinne 557 ja Türn 558 käiku. Keskmine mängu pikkus oli seega umbes 40 käiku mõlemalt poolt.

Raamat matshi Rinne — Türn kohta

ilmub Türni toimetusel lähemal ajal. Kirjeldava ala kõrval paneb autor ka õpetlikkuse peale rõhku.

Ringvaade.

TEMS'i lahendusvõistlusel, mis leidis aset 29. okt. tuli võitjaks K. Rotberg, lahendades kõik 6 kahekäigulist ülesannet 44 minutiga. Võitjale järgnesid Sepp (lahendades 5 ülesannet) ja E. Rotberg.

TEMS'i 2. klassi turniir algab 1. nov. 8 osavõtjaga. 1. klassi turniir algab hiljem.

Moskva rahvusvaheline meisterturniir, mis peab 5. nov. algama, on suurim malesündmus nii osavõtjate arvu (22) kui ka tugevuse poolest. Ainult Alehini puudumine torkab silma. Turniiri korraldajad ei ole väljaminekuid kartnud. Kulud tõusevad üle 5.000.000 marga. Sellest saavad Capablanca ja Lasker poole omale. Teised meistrid saavad 50.000 marga ümber sõidu- ja ülespidamise kuludeks.

Amsterdam. Turniiri tulemus: 1. Davidson +3; 2. Euve +2; 3. ja 4. Sämisch ja Veenink +½ p. Üllatab Sämischi halb tulemus.

Haag. Matsh **Belgia — Hollandi** lõppes otsustamatult 5:5. See matsch on esimene üleilmlise maleliidu poolt korraldatud maavõistluste tsüklis, millest võtavad osa Belgia, Inglismaa, Prantsusmaa ja Hollandi.

Üleilmlises maleliidus on 14 maad, nimelt: Hollandi, Itaalia, Tsheho-Slovakkia, Prantsusmaa, Shveits, Belgia, Inglismaa, Ungari, Argentiina, Rumeenia, Ameerika Ühisriigid, Soome, Lõunaslaavia, Saksamaa. Viimne pole veel küll ametlikult vastu võetud.

Mäng nr. 22.

Mängitud 1925 a. Marienbadi turniiri 3. voorus.

	Valge: Haida.	Must: Janovski.			
1.	d2—d4	d7—d5	17.	a4 : b5	b6 : b5
2.	Rg1—f3	Rg8—f6	18.	Va1 : a8	V f8 : a8
3.	c2—c4	d5 : c4[1]	19.	R f3—e5	R c6 : e5
4.	Rb1—c3[2]	a7—a6	20.	f4 : e5	Va8 - a1
5.	a2—a4	c7—c5	21.	Ld1—d2	d5—d4[6]
6.	d4—d5[3]	e7—e6	22.	Oe2—f3	d4—d3
7.	e2—e4	Rf6 : e4[4]	23.	Ld2—f2	Ld7—d4[7]
8.	Rc3 : e4	e6 : e5	24.	L f2 : d4	c5 : d4
9.	Re4—g3[5]	Of8—e7	25.	Rh5—f4	Oe7—b4
10.	Of1—e2	0—0	26.	Ve1—d1	d3—d2!
11.	0—0	Rb8—c6	27.	Oc1 : d2	Va1 : d1+
12.	Vf1—e1	Oc8—e6	28.	Of3 : d1	Ob4 : d2
13.	R f3—d2	Ld8—d7	29.	R f4—e2[8]	d4—d3
14.	f2—f4	Oe7—f6	30.	Re2—c3	Vd2 : c3
15.	Rd2—f3	b7—b5	31.	b2 : c3	b5—b4[9]
16.	Rg3—h5	Of6—e7	32.	Loobub.[10]	

Dr. Tartakoveri märkused.

1. Kahiavangu vastuvõtmine ja kahietturi kaitsmine järgmise käiguga on alati selles avangus Janovski poolt eelistatav kaitse olnud.

2 Lihtsam on 4. e3 ühes etturi tagasivõitmisega, sest 4. ... b7—b5 on, nagu teada, kahjulik mustale, kelle etturrivi purustatakse: 5. a2—a4 c7—c6 6. b2—b3 jne.

3. Kõige soliidsem ja parimaks tunnustatud on alati 6. e2—e3.

4. Kinnises mängus on etturi kahimine 7. käigul haruldus. Teoreetiline teisend on 7. ... e6 : d5. 8. e4 : d5 O f8—d6 9. O f1 : c4 0—0 10. 0—0 h7—h6! (et vältida sidumist: O c1—g5 ühes järgneva R e4) ja valgel on vaba ja ühtlasi hästi asetatud, kuigi eraldatud, ettur.

5. Vist mängu otsustav viga. Õige taganemine oli 9. R c3 et vastata 9. ... d5—d4? peale 10. 0 : c4 d4 : c3?? 11. O : f7+ ja kui teisest küljest 9. ... O e6, siis 10. R g5 lihtsustades mängu. Siiski võib must kolme etturiga ratsu vastu võitlust võrdseks pidada.

6. Mäng, milles Janovski võib manöövreerida etturmassiga ja oma kahe odaga, vastab ideaalselt tema strateegilistele püüetele.

7. Peale lippude vahetust liiguvad mustad etturid ilma teiste malendite abita.

8. Lahkodad ei anna sugugi kergendust peale 29. R : e6 f : e, 30. g3 (et takistada O f4), sest järgneb halastamatult 30. ... d4—d3 31. Kg1—f2 b5—b4 32. O d1—a4 c4—c3 ja ettur lipustub.

9. Armulöök, et lõpetada asja.

10. Suurmeister Janovski on meile sellega erakordse julguse ja vaimuteravusega täidetud mängu annud.

O.-ü. „ESTO"

Tallinn, Pikk tänav 47, telefon 10-02.

Soovitab suures valikus spordiabinõusid.
Kohale jõudnud talisporditarbed.
Hooajaks ping-pongi mängud ja nende osad.

Kõige kasulikum sporditarbenõude ostukoht on

„Sport"

Tartus, Rüütli tän. 11, kõnetraat 602.

Koolidele ja spordiseltsidele hinnaalandus.
Kauba headuse eest täielik vastutus.

— **Albert Aeshmann**, Shveits, purustas itaallase Galimberti keskkaalu ilmarekordi kahega surumises, näidates tagajärge 98 kg. Galimberti ilmarekord oli 97,5 kg. Samal võistlusel parandas Aeshmann Shveitsi kahega tõukamise rekordi 126 kg. peale. Joseph Jacquenond näitas kergekaalus kogusumma 446 kg. (70 — 86 — 85 — 90 — 115).

Vastupidavuse suursaavutused.

Spordi ajaloos tuleb palju harukordseid vastupidavuse suursaavutusi ette, mille mälestus vist niipea ei kusta.

Kõige populaarsem katseproov vastupidavusele on üleujumine inglise kanalist, Doverist—Calais'se või vastupidiselt. Esimest korda õnnestus see inglise julgel merekarul, kapten Webb'il 25. aprillil 1875. a. Kanalist üleujumine on eriti raske, kuna seal mitmesugused veevoolud, tugev tõus ja mõõn, haruldaselt soolane vesi, mis suurt nälga tekitab ja silmadele haiget teeb. Kapten Webb ujus maa 21 tunni 45 minutiga. Kapten Webb'i hulljulgus sai aga temale ka saatusliseks — katse puhul Niagara kosest üleujuda sai ta surma vahutavates voogudes.

36 aastat hiljem, nimelt 6. septembril 1911 a., läks inglasel T. W. Burgess'il korda teistkordselt üle kanali ujuda. Ta aeg oli siiski 2 tundi kauem Webb'i omast. Veel 1924. aastal Pariisis korraldatud ujumismaratonil Corbeil'ist Pariisi (40 km.) võitis ta kõrge vanaduse peale vaatamata 3. auhinna.

1923. aastal ujus ameeriklane Harry Sullivan Doverist Calais'se, kuid kulutas selleks 27½ tundi. Mõned päevad hiljem ujusid üksteise järel kanalist üle itaallane Tiraboschi ja ameeriklane Toth. Nemad startisid vastupidiselt. Tiraboschi püstitas seejuures kanaliujumise rekordi 16 tundi 54 min.

Ka õhusõidus on inglise kanalit tarvitatud vastupidavuse mõõdupuuks. 7. jaanuaril 1785. a. lendas prantslane Blanchard ühes ameeriklase Dr. Jeffries'iga esmakordselt õhupallil üle kanali. 25. juulil 1909. a. lendas prantslane Blériot esimesena mootorlennukil üle kanali. 38 kilomeetri lendamiseks kulus tal siis 34 minutit.

Õhusõidu suursaavutused on päevpäevalt tõusnud ja 1924. aastal lennati juba Pariisist Tokiosse (20.750 km.) 120 tunniga. Ameerika ohvitserid Lowell, Smith, Nelson ja Wade lendasid sama aasta 17. märtsist kuni 29. septembrini ümber ilma.

Zeppelin „L. 59" lendas 1917. aastal Jambolist Bulgaaria, Egüptusse, kattes 22.—25. novembrini 7200 kilomeetrit. 2. juulil 1921. a. tõusis inglise õhulaev „R. 34" kapten Scotti juhatusel Tast-Fortune'is, Shotimaal, ja jõudis 108 tunniga, kattes 6700 km., Mineolasse, Ameerikas. 10. juulil lendas ta 75 tunniga, kattes 5500 km, tagasi Inglismaale, Pulhami. Neid saavutusi jätab veel varju kapten Eckener'i lend zeppelinil „Z. R. III", kes tõusis 12. oktoobril 1924. a. Friedrichshafenis ja maandus 80 tundi hiljem Ameerikas, kattes selle ajaga 6000 km.

Autosõidus purustasid 12. oktoobril 1924. a. Monthlery autodroomil Martin ja Gros kõik autoilmarekordid 1900 km. ülespoole. 3000 km. võitsid nad 24 tundi 42 min. 05,3 sek. Rattasõidus saavutas Weise Zehlendorfi velodroomil ilma vedajata 24 tunniga 704,690 km. Huret oli koguni 15. aug. 1897. a. Pariisis katnud sama ajaga 909,027 km. Kuuepäevasõidus ajasid Stol, Holland ja Houwaert, Belgia, 1914. aastal Pariisi Velodrome d'Hiver'is 4502,200 km.

Kiirkäigus peeti 1893. aastal võistlus Viinist Berliini, s. o. 578 km. Võitis A. Elsässer 154 tunni 35 minutiga.

Bismarcki võidukäik 1894. aastal Berliinist Friedrichsruhesse oli 270 km. Selle võitis Maag 58 tunni 53 minutiga.

Madison Square Gardenis peeti 1909 aastal märtsis kuuepäeva võidujooks. Prantsuse jooksjapaar Orphée—Cibot saavutasid seal 1178,017 km.

Ratasuiskudel jooksis H. Leroy 1910. aastal Pariisis 24 tunniga 474,933 km.

Poksist on teateid, et Inglismaal keskajal poksivõistlused kuni 200 tundi on kestnud. Maadluse kestvuses võib ilmarekordiks pidada eestlase Martin Kleini matshi soomlase Asikaisega Stokholmi olümpiaadil, mis ligi 11 tundi kestis.

Esimese järgu võõrastemajad
Tallinnas

„Kuld Lõvi"
Harju tän. nr. 40
Kõnetr. 3-36 ja 18-40

„Peterburg"
Rataskaevu t. nr. 7
Kõnetr. 244.

Numbritoad ainult reisijatele
Hinnad 300—1000 mk.

Vastutav toimetaja H. Tammer. Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2. Väljaandja Eesti spordi keskliit.